

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

ABIKS TAOTLEJALE

Eesti maaelu arengukava 2014-2020 Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

Taotluse vastuvõtt 2.– 21. maini

**Tallinn
Tartu
2018**

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2018. AASTAL	3
2. OHUSTATUD TÕUGU LOOMA PIDAMISE (OTL) TOETUSE NÕUDED	3
2.1. Ohustatud tõugu hobused.....	3
2.2. Ohustatud eesti maatõugu veis.....	4
2.2.1. Toetus ohustatud eesti maatõugu veise eest.....	4
2.2.2. Lisatoetus ohustatud eesti maatõugu veise eest	5
2.2. Eesti vutt	5
3. KOHUSTUS	6
3.1. Kohustuselise looma asendamine	6
4. TAOTLEMINE	7
4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse	7
4.2. Taotluse esitamine	7
4.6. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs	8
5. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE MENETLEMISE LÕPETAMINE	10
5.1. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist	10
5.2. Taotluse esitatud andmete muutmine	10
5.3. Taotluse menetlemise lõpetamine (annulleerimine)	11
6.4. Vääramatud jõud ja erandlikud asjaolud.....	11
7. TAOTLUSE KONTROLLIMINE	12
7.1. Halduskontroll.....	12
7.2. Kohapealne kontroll	12
8. TOETUSE VÄHENDAMINE	13
8.1. Kui taotlusele märgitud loomade arv erineb kindlaksmääratud loomade arvust.....	13
8.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinenult esitamise eest.....	14
8.4. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu	14
8.5. Toetuse vähendamine toetuse saamisest teavitamise nõude rikkumise tõttu.....	14
9. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE	15
10. TOETUSE MAKSMINE	15
11. OTSUSE VAIDLUSTAMINE	16
12. TOETUSE TAGASINÕUDMINE	16
13. TOETUSE ANDMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE	16
14. OTL TOETUSE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID	17
14.1. Eesti õigusaktid	17
14.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused.....	17
14.3. Muud dokumendid	18

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2018. AASTAL

13. veebruaril 2015. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks [Eesti maaelu arengukava 2014–2020](#) (edaspidi MAK). 2018. aastal saab taotleda järgmisi MAK pindala- ja loomatoetusi (maaeluministri 12.02.2018 määrus nr 8 „[2018. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused](#)“):

1. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:
 - 1.1. Keskkonnasõbraliku majandamise (KSM) toetus
 - 1.2. Piirkondlik mullakaitse (MULD) toetus
 - 1.3. Piirkondlik veekaitse (VESI) toetus
 - 1.4. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetus (KSA) ja keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimakasvatuse ning maasikakasvatuse (KSK) toetus
 - 1.5. Kohalikku sorti taimede kasvatamise (SORT) toetus
 - 1.6. Ohustatud tõugu looma pidamise (OTL) toetus
 - 1.7. Poolloodusliku koosluse hooldamise (PLK) toetus
2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise (MAH) toetus
3. Loomade heaolu (LHT) toetus
4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav (NAT) toetus
5. Natura 2000 erametsamaa (NAM) toetus

Käesolev „Abiks taotlejale” käsitleb ainult ohustatud tõugu looma pidamise toetuse taotlemiseks vajalikku infot.

2. OHUSTATUD TÕUGU LOOMA PIDAMISE (OTL) TOETUSE NÕUDED

Ohustatud tõugu looma pidamise toetuse andmise tingimused ja kord on sätestatud maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrusega nr 55 „[Ohustatud tõugu looma pidamise toetus](#)“. OTL toetuse nõudeid tuleb täita viie järjestikuse kalendriaasta (kohustuseperiood) jooksul.

Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale

Toetust saab taotleda põllumajandusega tegelev füüsiline või juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja või juriidilise isiku staatusega ühendus.

Nõuetele vastavus

Toetuse saaja peab täitma kohustuseperioodi jooksul oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruses nr 4 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded](#)“ (HPK) sätestatud nõudeid ning [kohustuslikke majandamisnõudeid](#) (KM). Nõuetele vastavuse süsteem ja nõuded on pikemalt kirjeldatud trükises „[Nõuetele vastavus ja rohestamine 2018](#)“ ning [PRIA kodulehel](#).

2.1. Ohustatud tõugu hobused

Ohustatud tõugu hobuste kohta antakse toetust, kui taotleja peab kohustuseaasta (taotluse esitamise kalendriaasta) 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust puhtatõulist, tõuraamatu

põhiosas registreeritud või põhiossa kantud eesti hobust, eesti raskeveohobust või vana-tori suuna hobust, või tori tõuraamatu TA osa põhiossa registreeritud või kantud tori tõu universaalsuuna hobust. Hobune peab olema nõuetekohaselt identifitseeritud, looma andmed peavad olema nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning looma üle tuleb pidada nõuetekohast arvestust.

Toetusõigusliku looma puhul tuleb täita loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud [loomatauditõrje seaduses](#), Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2014. a määruses nr 103 „[Põllumajandusloomade register](#)“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „[Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord](#)“.

Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär eesti hobuse, tori universaalsuuna ja vana-tori suuna hobuse pidamise eest 200 eurot aastas ja eesti raskeveohobuse pidamise eest 260 eurot aastas.

2.2. Ohustatud eesti maatõugu veis

2.2.1. Toetus ohustatud eesti maatõugu veise eest

Eesti maatõugu veise kohta antakse toetust, kui taotleja peab kohustuseaasta 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust puhtatõulist, tõuraamatu põhiossa kantud eesti maatõugu veist, kelle mõlemad vanemad ja vanavanemad on kantud eesti maatõugu veiste tõuraamatu põhiossa ning kes on nõuetekohaselt identifitseeritud, kelle andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning kelle üle peetakse nõuetekohast arvestust.

Eesti maatõugu veise kohta toetust taotledes tuleb arvestada, et Eesti maatõugu veiste aretusprogrammi

<http://www.vet.agri.ee/static/files/1130.Eesti%20maatougu%20veiste%20aretusprogramm.pdf> kohaselt kantakse emasloom tõuraamatusse sünnijärgselt, pullid vaatab enne tõuraamatusse kande tegemist üle Eesti Maakarja Kasvatajate Seltsi komisjon ning pull peab olema vähemalt 1-aastane. Nende pullide ja pullikute kohta, keda tõuraamatusse kantud ei ole, toetust ja lisatoetust ei maksta.

Toetusõigusliku looma puhul tuleb täita loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud [loomatauditõrje seaduses](#), Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2014. a määruses nr 103 „[Põllumajandusloomade register](#)“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „[Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord](#)“.

Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär eesti maatõugu veise pidamise eest on 315 eurot aastas.

2.2.2. Lisatoetus ohustatud eesti maatõugu veise eest

Juhul kui taotletakse toetust eesti maatõugu veise pidamise eest, on võimalik taotleda sama looma kohta lisatingimuste täitmise korral lisatoetust. Lisatingimuste täitmine ei ole kohustuslik kogu viieaastase kohustuseperioodi jooksul, taotleja saab valida, millisel kohustuseaastal ta lisatingimusi täidab ja lisatoetust taotleb.

Lisatoetust võib taotleda maatõugu veise kohta, kui loom on:

- 1) tõuraamatusse kantud vähemalt ühe aasta vanune eesti maatõugu pull;
- 2) eesti maatõugu lehm, kelle suhtes tehakse kohustuseaastal jõudluskontrolli [põllumajandusloomade aretuse seaduses](#) sätestatud alustel ja korras (piimaveiste jõudluskontrolliks omab tegevusluba Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS);
- 3) eesti maatõugu lehm, kes on toetuse taotlemisele eelnenud aastal andnud tõendatud põlvnemisega puhtatõulise järglase või järglased ning vasikas on elussündinud ja andmed tema sünni kohta on kantud põllumajandusloomade registrisse või esitatud jõudluskontrolli läbiviijale.

Veiste lisatoetuste taotlemisel tuleb veenduda, et järglase isa oleks nõuetekohaselt identifitseeritud ning tema puhtatõulisuse kindlakstegemiseks kõik vajalikud andmed tõuraamatu pidajale esitatud.

Toetuse ühikumäär

Lisatoetuse ühikumäär maatõugu veise kohta on järgmine:

- 1) tõuraamatusse kantud vähemalt ühe aasta vanuse eesti maatõugu pulli pidamise eest 100 eurot aastas;
- 2) kohustuseaastal jõudluskontrollis osaleva eesti maatõugu lehma pidamise eest 100 eurot aastas;
- 3) toetuse taotlemisele eelnenud aastal puhtatõulise järglase andnud eesti maatõugu lehma pidamise eest 100 eurot aastas.

2.2. Eesti vutt

Eesti vuti pidamise korral antakse toetust taotleja põllumajanduslikus majapidamises kohustuseaastale eelnenud aasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini peetud toetusõiguslike vuttide keskmise arvu ulatuses.

Toetusõiguslik vutt on tõutunnistusega või tõendatud päritoluga eesti vutt, keda taotleja peab ja kelle suhtes tehakse individuaalset jõudluskontrolli või keda taotleja peab sugulinnuna ja kelle suhtes tehakse rühmaviisilist jõudluskontrolli.

Sugulindudeks loetakse munemiseas emas- ja isaslinde, keda peetakse koos ning kellelt on võimalik saada haudemune järglaspõlvkonna saamiseks.

Toetatavate eesti tõugu vuttide arv määratakse söötmisspäevade alusel, mis leitakse toetusõiguslike vuttide karja tuleku ja karjast lahkumise andmete põhjal. Vuti karja tuleku päev loetakse söötmisspäevade hulka, kuid karjast lahkumise päeva söötmisspäevade hulka ei arvestata. Keskmise toetusõiguslike vuttide arvu leidmiseks kalendrikuus tuleb kõigi karjas olnud toetusõiguslike vuttide söötmisspäevad summeerida ja see arv jagada kuus olevate päevade arvuga. Keskmise toetusõiguslike vuttide arv aastapikkusel perioodil leitakse summeeritud söötmisspäevade arvu jagamisel aastas olevate päevade arvuga 365 või liigaastal 366. Vuttide arv arvestatakse ümardatuna lähima täisarvuni. **Toetust antakse taotlusele (ohustatud tõugu**

loomade lootelule) märgitud vuttide arvu alusel, milleks on taotlemisele eelnenud aasta 1. maist kuni taotlemise aasta 30. aprillini peetud toetusõiguslike vuttide keskmine arv (söötmispäevade alusel arvutatuna) või sellest väiksem arv, kuid see ei tohi olla väiksem kui 350 vutti.

Eesti vuttide pidamise eest toetuse taotlejal tuleb pidada igapäevaselt arvestust eesti vuttide üle. Arvestust säilitatakse vähemalt kohustuseperioodi lõpuni. Arvestusest peavad nähtuma vähemalt järgmised andmed:

- 1) vuttide karja toomise ja karjast välja viimise kuupäev;
- 2) vuttide arv karjas;
- 3) andmed jõudluskontrolli läbiviimise kohta.

Kui taotletakse toetust eesti vuttide pidamise eest, tuleb taotleja majapidamises läbi viia esimesele kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal ning igal kohustuseaastal eesti vuttide jõudluskontrollid [põllumajandusloomade aretuse seaduses](#) sätestatud alustel.

Vajadusel võib taotleja täiendava info saamiseks pöörduda Veterinaar- ja Toiduametisse (VTA).

Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär eesti vuti pidamise eest 4 eurot aastas.

3. KOHUSTUS

OTL võetud kohustusega taotleja peab viiel järjestikusel kohustuseaastal pidama vähemalt 1 hobust või 1 veist või keskmiselt vähemalt 350 eesti vutti. Iga ohustatud tõu kohta algab eraldi kohustus.

Oma kehtivaid kohustusi saate kontrollida vanas [e-PRIAs](#): Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine.

3.1. Kohustuseluse looma asendamine

Taotleja peab pidama looma, kelle kohta ta toetust taotleb, terve kalendriaasta. Rendi- või muu selletaolise suhte alusel peetava looma kohta võib toetust taotleda üksnes juhul, kui looma peetakse rendi- vm suhte alusel vähemalt kohustuseaasta lõpuni. Kui loom läheb kohustuseaastal karjast välja, tuleb loom asendada 20 tööpäeva jooksul looma asendamise tinginud sündmusest arvates teise sama tõugu ja nõuetele vastava loomaga, kelle kohta ei ole kohustust võetud. Asendusloom peab asendamise ajal olema vähemalt kuue kuu vanune. Kohustuseluse looma asendamisest teavitab taotleja VTAd seitsme tööpäeva jooksul arvates looma asendamisest, esitades [vormikohase teatise](#) ja rendi- või muu selletaolise suhte kohta sõlmitud lepingu ära kirja, kui asendusloom peetakse rendi- või muu selletaolise suhte alusel. Teatis tuleb saata [aadressil Väike-Paala 3, 11415 Tallinn](#).

Kui taotleja taotleb maatõugu veise kohta lisatoetust ja soovib looma kohustuseaastal asendada, kuid asendusloom ei vasta samadele lisatoetuse saamise tingimustele, siis kohustuseluse looma kohta lisatoetust ei maksta.

Kui kõik kohustuselused loomad on hukkunud või veterinaarsetel kaalutlustel hukatud peab taotleja teavitama PRIAt, esitades volitatud veterinaararsti kirjaliku kinnituse või kohaliku

loomaarsti teatise, või kui loomad on läinud kaduma, siis esitama PRIAle Politsei- ja Piirivalveametile esitatud avalduse koopia ning avalduse kohustuse ennetähtaegse lõpetamise kohta.

Juhul kui looma ei ole võimalik asendada, siis peab taotleja eemaldama karjast välja viidud või surnud looma oma ohustatud tõugu loomade loetelult (vorm MT60B). Vastavalt [komisjoni delegeeritud määruse \(EL\) 640/2014](#) art 31 vähendatakse taotlejale määratavat toetussummat täiendavalt puudustega loomade arvelt.

4. TAOTLEMINE

Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi võetakse vastu vanas [e-PRIAs](#) 2.-21. maini 2018. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. maist kuni 15. juunini 2018. Hilinenud taotluste puhul vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

NB! Alates 24. aprillist saab kõikidele e-PRIA teenustele ligi ühe „värava“ - PRIA kodulehe kaudu - <http://www.pria.ee/et/ePRIA>. Antud lingi kaudu saate esialgu uude e-PRIAsse, kus pindalatoetuse taotluse täitmiseks valige menüürealalt vaheleht vana e-PRIA. Nii [kodulehelt](#) kui e-PRIA portaalist leiata ka vajalikud juhendid. e-PRIAsse sisenemiseks on kliendil vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik siseneda Mobiil-IDga.

Täpsema info e-PRIA kohta leiab meie [kodulehelt](#).

4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse

Kõik toetuse taotlejad peavad olema kantud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse.

Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saate vastavad toimingud teha uues e-PRIA iseteeninduskeskkonnas <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuses „Kliendi andmed“.

Kui registrisse kantud andmed on muutunud, tuleb esitada registrikande muutmise avaldus 15 tööpäeva jooksul andmete muutumisest arvates. Kindlasti palume üle kontrollida ka oma e-posti aadress PRIA registris. Andmeid saab kontrollida ja muudatustest teatada <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuse „Kliendi andmed“ abil. Ajakohastatud andmed võimaldavad PRIAl taotluste osas täiendavate küsimuste tekkimise korral teiega operatiivselt ühendust võtta.

Uues e-PRIAs tehtud andmete muudatused jõustuvad koheselt, kuid uued andmed jõuavad vanasse e-PRIAsse 2 minuti pärast. St, et kui vahetult lisatakse/muudetakse kliendi andmeid ja suundutakse vana e-PRIA keskkonna teenuseid kasutama, nt pindalatoetuse taotluse teenus, tuleb arvestada, et muudetud andmeid ei kuvata koheselt, vaid pärast esimest süsteemipoolset taotlusandmete kontrolli.

4.2. Taotluse esitamine

Taotleja saab esitada ühe pindalatoetuste taotluse aastas kõigi oma põllumajanduslike majapidamiste kohta kokku. Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi võetakse vastu vanas [e-PRIAs](#) 2.-21. maini 2018. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. maist kuni 15. juunini 2018. Hilinenud taotluste puhul vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

Pindalatoetuste ja maksetaotluse saate esitada vana e-PRIA kaudu. e-PRIA portaali saate siseneda PRIA kodulehe kaudu (<http://www.pria.ee/et/ePRIA>). Nii kodulehelt kui e-PRIA portaalist leiata ka vajalikud juhendid. e-PRIAsse sisenemiseks on kliendil vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik siseneda Mobiil IDga.

e-PRIAs näeb klient enda eelmis(t)el aasta(te)l e-PRIA kaudu esitatud taotlusi „Dokumendid“ menüüst „Esitatud“ alt. Seal näete „Pindalatoetuste taotlus (vormid PT50 ja PT50A)“ alt ka alates 2012. aastast muul viisil kui e-PRIA vahendusel esitatud taotlusi ja lisadokumente. Kõik taotlusega seotud dokumendid on nähtavad alajaotuses „Dokumendiga seotud failid“.

Taotlusi saab esitada ka PRIA maakondlikes teenindusbüroodes olevate kliendarvutite kaudu.

Maakondlikus teenindusbüroos kliendarvuti kasutamiseks ja taotluse esitamiseks soovitame broneerida aja (kodulehel www.pria.ee/reg, infotelefonil 737 7679 või [teenindusbüroo telefonil](#)). Soovitame seda võimalust kasutada, et vältida järjekorras ootamist. Maakondlikud teenindusbürood on avatud esmaspäevast neljapäevani kl 9.00-16.00. NB! Pindalatoetuste taotlusperioodil on teenindusbürood erandkorras avatud ka reedeti 18. mail ja 15. juunil.

Maakondlike teenindusbüroode kontaktandmed leiata PRIA kodulehelt <http://www.pria.ee/et/pria/teenindusbrood>.

PRIA maakondlike teenindusbüroode töötajate ülesandeks on info edastamine, juhendmaterjali jagamine ning e-PRIA teenuste ja kliendarvuti kasutajate abistamine. PRIA teenistujad ei tohi taotlejatele taotlustele kantavate andmete osas sisulist nõuannet jagada, küll aga võib nende käest küsida teavet üldise informatsiooni, õigusaktide jms kohta.

Põllu- ja maamajanduse konsulendid pakuvad taotlejatele abi pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse täitmisel ning tuge e-PRIA kasutamisel. Täpsemat infot leiata Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistuse kodulehelt aadressil www.pikk.ee.

Vajadusel saab taotlemise ja e-PRIA kasutamise kohta nõu küsida PRIA otsetoetuste infotelefonil 7377 679.

Kui tegemist on taotlusvooru viimase vastuvõtupäevaga ja taotluse esitamine läbi e-PRIA ei õnnestu, palume koheselt PRIAt teavitada infotelefonil 737 7679 või e-kirja teel info@pria.ee taotluse esitamisel tekkinud e-PRIA tehnilisest tõrkest ning esitada taotlus e-PRIA kaudu esimesel võimalusel. Põhjendatud juhtudel taotluse esitamise kuupäev ennistatakse, PRIA teavitab taotlejat kirja teel.

Kui tegemist on hilinenud vastuvõtu viimase päevaga ja taotluse või muudatusavalduse esitamine läbi e-PRIA õnnestu, palume kohe infotelefonil 737 7679 või e-kirja teel info@pria.ee tekkinud e-PRIA tehnilisest tõrkest PRIAt teavitada. Muudatusavalduse esitamise soovi korral tuleb see esitada e-PRIA kaudu esimesel võimalusel. Esialgse taotluse esitamise soovi korral, kui PRIA fikseerib e-PRIA tehnilise tõrke, antakse teile võimalus esitada pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus e-PRIA kaudu. Põhjendatud juhtudel nii taotluse kui muudatusavalduse esitamise kuupäev ennistatakse.

4.6. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs

Toetuste taotlejad peavad pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ja kõik taotluse lisavormid ja taotluse muudatusavaldused esitama vana [e-PRIA](#) kaudu. e-PRIA portaalis on pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse vormi juures personaalselt teile mõeldud lisainfo, samuti toimuvad

enne taotluse esitamist eelkontrollid, mis annavad märku võimalikest vigadest teie taotlusel. Soovitame teil kindlasti tutvuda taotluse lõpus oleva koordinfoga.

Taotlusel ja sellele lisatud dokumentidel esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotleja. Taotlusvormide täitmiseks on teile abiks [e-PRIA juhendid](#).

OTL toetuse taotlemiseks valige [e-PRIAs](#) taotlusvormide seast „Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu“ ja täitke see.

Kui soovite võtta OTL toetuse kohustuse, tehke mäрге punktis 2.9.2 sobiliku variandi juures. Kui soovite jätkata OTL toetuse kohtustust, märkige punktis 2.9.1 „JAH“ Seejärel täitke vajadusel nõuetele vastavuse küsimustik punktis 3.

Nõuetele vastavuse küsimustikus märkige „JAH“, kui:

- 1) teie valduses on maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudega määratletud maastikuelemente, mida tuleb säilitada;
- 2) kasutate põllumajandusmaa niisutamiseks põhjavett rohkem kui viis kuupmeetrit või pinnavett rohkem kui 30 kuupmeetrit ööpäevas;
- 3) teie valduses on üle kolmekuupmeetrisel mahutavusega naftasaaduste hoidmise ehitised;
- 4) kasutate mineraalväetist;
- 5) hoiate sõnnikut sõnnikuhoidlas;
- 6) hoiate sõnnikut aunades;
- 7) kasutate taimekaitsevahendeid;

Kui tegelete loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, siis märkige valikuvariantidest (toorpiim, munad, mesi, muu), milliste loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui toodate esmatooteid oma tarbeks, jätke liik märkimata.

Kui tegelete mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, siis märkige valikuvariantidest (teravili, köögivili, muu), milliste mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui toodate esmatooteid oma tarbeks, jätke liik märkimata.

Taotluse lõpus tehke mäрге, kui olete nõus, et otsus tehakse teatavaks elektrooniliselt põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris olevale teie e-posti aadressile. Kui olete pindalatoetuste taotlusel märkinud, et soovite PRIA-ga suhelda elektrooniliselt, siis vaadake ka rämpsposti. Võib juhtuda, et teie e-post on seadistatud sellisest, et PRIA saadetud e-kirjad jõuavad rämpsposti hulka.

Kui kõik vajalikud andmed on olemas, vajutage nuppu „Edasi“, tutvuge taotluse lõpus oleva koordinfoga ja esitage taotlus.

Kui pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus on esitatud, valige [e-PRIAs](#) taotlusvormide seast ohustatud tõugu loomade loetelu (vorm MT60B). Vormile on ette kuvatud loetelu esitamisele eelneval aastal taotletud ja kindlakstehtud loomad. Lisage või kustutage loomade andmed, kui Teil on sellel aastal andmed muutunud ning märkige vajadusel lisatoetuste taotlemise märged. Esitage taotlusvorm.

Millised dokumendid tuleb OTL toetuse taotlemiseks PRIAle esitada?

- e-PRIA kaudu pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu;
- e-PRIA kaudu ohustatud tõugu loomade loetelu (vorm MT60B).

Vajadusel:

- 5-aastase kohustuse üleandmisel koos kogu majapidamise/ettevõtte üleandmisega soovituslik vorm „[Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks](#)“ vana e-PRIA teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu.

5. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE MENETLEMISE LÕPETAMINE

Taotlusel esitatud andmeid võib vana e-PRIA kaudu täiendada või lõpetada (annulleerida), esitades taotluse muutmise- või annulleerimisavalduse e-PRIA kaudu.

Kui kehtiva kohustusperioodi jooksul muutuvad toetuse nõuded, mis pole toetusesaajale vastuvõetavad, siis kohustus lõpeb ja kohustuse kehtivusaja eest tagasimaksmist ei nõuta.

Kui põllumajandustootjal ei ole võimalik kavandatud tegevusi teha, tuleb esitada sellekohane kirjalik teave 15 tööpäeva jooksul arvates kavandatud tegevusi takistava asjaolu esinemisest, muutes vajadusel taotlusel esitatud andmeid. Nii on võimalik hoiduda järgnevatest arusaamatustest või toetussumma vähendamisest ja toetusest ilmajäämisest.

5.1. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist

Kui pärast toetuse taotluse esitamist ja enne kõigi toetuse saamise nõuete täitmist, sh nõuetele vastavuse nõuded, läheb kogu põllumajanduslik majapidamine/ettevõtte ühelt omanikult üle teisele, on võimalik toetuse maksmine uuele omanikule. Selleks peab põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üle võtnud isik ülevõtmisperioodil esitama PRIA-le majapidamise/ettevõtte ülevõtmist tõendavad dokumendid ja taotlema toetuse maksmist.

Ülevõtmisperioodiks, mille jooksul tuleb esitada ka nimetatud dokumendid, on 22. mai kuni 1. september. Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused ülevõtjale.

Juhul kui ülevõtmist tõendavaid dokumente eelpool nimetatud ajavahemikul ei esitata, siis makstakse toetus üleandjale, kui toetuse saamise nõued on täidetud.

5.2. Taotlusel esitatud andmete muutmine

Taotlusel esitatud andmete muutmiseks peab taotleja esitama muudatused e-PRIA kaudu. Kuni 15. juunini on võimalik taotlusele loomi lisada või loomade arvu suurendada. Taotluse võib e-PRIA kaudu täielikult või osaliselt tagasi võtta igal ajal kuni:

- kohapealsest kontrollist või PRIA leitud vigadest teadasaamiseni;
- toetuse määramise otsuse tegemiseni.

Taotleja peab PRIA-t 15 tööpäeva jooksul kirjalikult teavitama pärast taotluse esitamist tekkinud olulistest muudatustest. Nii on võimalik hoiduda järgnevatest arusaamatustest, toetussumma täiendavast vähendamisest või sellest ilmajäämisest.

Juhul kui muudatused on tingitud erandlikest asjaoludest või vääramatust jõust, siis taotleja teavitab sellest PRIAt 15 tööpäeva jooksul arvates kavandatud tegevusi takistava asjaolu selgumisest.

5.3. Taotluse menetlemise lõpetamine (annulleerimine)

Taotluse võib e-PRIA kaudu või kirjaliku avaldusega täielikult või osaliselt tagasi võtta igal ajal kuni:

Taotluse saab annulleerida kuni:

- kohapealsest kontrollist või PRIA leitud vigadest teatamiseni;
- toetuse määramise otsuse tegemiseni.

Taotluse annulleerimisel on taotleja samas seisus kui enne taotluse esitamist ehk ta saab esitada uue taotluse järgmisel taotluste vastuvõtmise perioodil. Kui taotleja annulleerib esitatud taotluse 5-aastase kohustuseperioodiga toetuse osas, siis kohustus katkeb ning varasematel aastatel saadud toetus tuleb taotlejal tagasi maksta.

6.4. Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud

Vääramatu jõud on asjaolu, mida taotleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saanud temalt oodata, et ta kohustuse võtmise ajal selle asjaoluga arvestaks, seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Vääramatu jõuna või erandliku asjaoluna käsitatakse näiteks järgmisi juhtusid:

- taotleja surm;
- taotleja pikaajaline töövõimetus;
- põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud sellist sundvõõrandamist võimalik ette näha;
- raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajanduslikku majapidamist;
- loomakasvatushoone hävimine õnnetuse tagajärjel;
- kogu või osa põllumajandustootja karja kahjustav loomataud;
- loom on taotleja tahte vastaselt karjast välja viidud ja taotlejal on selle tõendamiseks Politsei- ja Piirivalveametile esitatud avalduse ärakiri;
- loom on haiguse või õnnetuse tõttu surnud või veterinaarsetel näidustustel hukatud ning taotlejal on selle tõendamiseks veterinaararsti kirjalik kinnitus;
- looma surm haiguse tagajärjel;
- looma surm õnnetusjuhtumi tõttu, mille eest toetusesaajat saa vastutavaks pidada.

Vääramatu jõu olemasolu hindamisel võetakse arvesse üksikjuhtudel ilmnenud asjaolusid. Lepingu rikkumisel saab taotleja oma õiguste kaitseks pöörduda maakohtusse [tsiviilkohtumenetluse seadustikus](#) sätestatud alustel ja korras.

Vääramatust jõust ja erandlikest asjaoludest tuleb PRIAt teavitada kirjalikult 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui seda on võimalik teha. Teavituse tulemusena on PRIA võimalik kontrollida teavituses toodud asjaolude olemust (nt ei ole vääramatu jõud või erandlik asjaolu tehnika purunemine) ja arvestada sellega toetuse nõuete rikkumise hindamisel. Taotleja peab arvestama, et erandlikest asjaoludest teavitamine võib leevendada tähtjaks nõude täitmata jätmise sanktsiooni, kuid ei vabasta nõude täitmisest ja nõue tuleb täita esimesel võimalusel. Eelnevast tulenevalt võetakse teavitus menetlusse, mille tulemusena selgub sõltuvalt asjaoludest ka selle mõju toetusele, kuid eraldi vastuskirja võimalike tagajärgede kohta taotlejatele ei saadeta.

Kohustuse jätkamine taotleja surma korral

Kohustust saab nii täielikult kui osaliselt jätkata pärija, kaaspärija või muu isik. Osalise jätkamise korral tuleb näidata, milliste pindalade osas kohustust jätkatakse.

Kohustuse jätkamise korral tuleb PRIAle esitada järgmised dokumendid:

- kui pärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest.
- kui kaaspärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest;
 - avaldus teistelt kaaspärijatelt toetustest loobumise kohta selle toetuse osas.
- kui muu isik jätkab kohustust:
 - koopia pärimistunnistusest;
 - nõusolek pärimisõiguslikelt isikutelt põllumajandusega jätkamiseks ja toetuse taotlemiseks;

7. TAOTLUSE KONTROLLIMINE

Taotluse kontrollimine jaguneb administratiivseks ja kohapealseks kontrolliks. Kontrollitakse, kas taotleja ning tema maa ja loomad vastavad toetusõiguslikkuse ja toetuse saamise ning nõuetele vastavuse süsteemi nõuetele. Lisaks kontrollitakse ka mitmeid nõuetega sätestatud dokumente ja muid haldusmenetluse käigus vajalikke tõendeid ja andmeid.

7.1. Halduskontroll

Administratiivselt kontrollitakse:

- OTL taotlemisel nõuetele vastavuse osas loomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist;
- kas loomad on kantud tõuraamatu põhiossa;
- kas looma tõug ja vanus on toetusõiguslik taotletud toetuse jaoks.

Kui administratiivse kontrolli käigus avastatakse märke võimalikust nõuete rikkumisest, viiakse läbi järelkontroll mistahes teise asjakohase menetluse abil ja vajaduse korral kohapealne kontroll, või saadetakse järelepärimine taotlejale.

7.2. Kohapealne kontroll

VTA kontrollib OTL taotlejate juures potentsiaalselt toetusõiguslike maatõugu veiste identifitseerimise ja registreerimise nõudeid ning ohustatud tõugu loomade nõuetekohasust toetuse saamiseks.

Taotleja teeb VTAlle teatavaks kõik taotluse rahuldamise otsustamiseks vajalikud asjaolud, sealhulgas:

1) näitab kohapealset kontrolli tegevale ametnikule vajaduse korral ette hobuse passi või põlvnemistunnistuse, millel on näha hobuse identifitseerimise number või unikaalne elunumber (UELN), sünniaeg ja välimiku kirjeldus või transpondri number;

2) hoiab looma selliselt, et on võimalik kontrollida veise kõrvamärkide olemasolu ja identifitseerimise numbrit ning hobuse välimikku või transpondri numbrit juhul, kui hobusele on paigaldatud transponder.

Nõuetele vastavuse kontrolle tehakse aastaringelt. VTA, Põllumajandusamet (PMA) ja Keskkonnainspeksioon (KKI) kontrollivad kohapeal kohustuslikke majandamisnõudeid. PRIA kontrollib kohapeal OTL kohustuse puhul HPK nõuete täitmist juhul, kui taotlejal on põllumajanduslikku maad. KKI kontrollib lisaks ka [HPK määruses](#) toodud veekaitse nõudeid.

Kohapealses kontrollis täidetakse kontrollaruanne koos lisadega, kuhu ka taotlejal on võimalik lisada omapoolsed märkused. Kontrollaruande allkirjastavad inspektor ja taotleja või tema volitatud esindaja. Kontrollaruande allkirjastamisega tõendab taotleja või tema esindaja kohapealse kontrolli toimumist ja et on tutvunud kohapealse kontrolli raames tuvastatud leidudega. Kui kohapealses kontrollis on tuvastatud eiramisi, siis saadetakse taotlejale postiga kontrollaruande koopia. Taotleja soovil võib kontrollaruande koopia saata ka taotleja aruandele märgitud e-posti aadressil. Kui taotlejal on pretensioone kohapealse kontrolli läbiviimise või kohapealse kontrolli tulemuste kohta, siis saab ta need esitada 15 kalendripäeva jooksul arvates kontrolli toimumisest või kontrollaruande koopia kättesaamisest.

8. TOETUSE VÄHENDAMINE

Toetuste vähenduse arvestamine toimub vastavalt [komisjoni määrusele nr 640/2014](#).

8.1. Kui taotlusel märgitud loomade arv erineb kindlaksmääratud loomade arvust

Taotlusel esitatud ja kindlaksmääratud loomade vahe	Toetuse määra vähendamine
Kindlaksmääratud loomade arv taotleja karjas on suurem kui taotlusel esitatud loomade arv.	Toetus määratakse taotluses märgitud loomade andmete alusel.
Taotlusel esitatud loomade arvu ja kindlaksmääratud loomade arvu vahe on kuni kolm looma.	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud loomade arvu järgi määratud protsendi* võrra
Taotlusel esitatud loomade arvu ja kindlaksmääratud loomade arvu vahe on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* ei ületa 10.	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud loomade arvu järgi määratud protsendi* võrra.
Taotlusel esitatud loomade arvu ja kindlaksmääratud loomade arvu vahe on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 10, kuid ei ületa 20.	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud loomade arvu järgi kahekordse määratud protsendi* võrra.

* **Määratud protsent** – vähendamise aluseks on protsent, mille arvutamiseks jagatakse taotluses märgitud loomade arv, mille osas on avastatud eeskirjade eiramisi, kindlaks määratud loomade arvuga ja korrutatakse sajaga.

Näide: Kui taotleja taotles OTL toetust 100 hobuse kohta, kuid kohapealses kontrollis selgus, et hobuseid on karjas alles 90, siis leitakse erinevuse protsendivahemik järgmiselt:

$10/90 \times 100 = 11\%$. Kuna taotlusel esitatud hobuste arv on kontrollimisel selgunud hobuste arvust suurem üle 3 looma ja loomade arvu erinevus ületab 10%-i, aga jääb alla 20%-i, siis vähendatakse toetussummat kindlaksmääratud loomade arvu järgi kahekordse määratud protsendi* võrra.

8.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinenult esitamise eest

Kui taotlus esitatakse hilinenult ajavahemikul 22. maist 15. juunini 2018. a, vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

8.4. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu

Nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumisest tulenevad vähendamised on lahti seletatud [nõuetele vastavuse trükises](#).

Nõuetele vastavuse süsteemi mistahes nõude rikkumise korral vähendatakse kõiki taotletud toetusi, millele nõuetele vastavuse süsteem kehtib. Nõuded kehtivad kalendriaasta järgi - kui mõne nõude rikkumine tuvastatakse 2018. a, siis vähendatakse ka 2018. a taotletud pindala- ja/või loomatoetusi.

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete ja kohustuslike majandamisnõuete järgimise puhul hinnatakse leitud rikkumiste korral, kas tegemist on hooletusest või tahtlikkusest tingitud rikkumisega, rikkumise raskust, püsivust ning ulatust ning kas on kergendavaid asjaolusid.

Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis avaldatakse [PRIA kodulehel](#). Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetussumma vähendamise protsent.

Kui rikkumine tuleneb põllumajandustootja hooletusest, on üldreeglina vähendamise ulatuseks 3% kogusummast. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrollaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada, kas seda protsenti vähendada 1%-ni või suurendada 5%-ni. Lõpliku vähendusprotsendi kujunemisel arvestatakse, kas rikkumised on tuvastatud samas või erinevates valdkondades. Juhul, kui rikkumised on tuvastatud samas valdkonnas (näiteks on tuvastatud erinevad nõude rikkumised heade põllumajandus- ja keskkonnanõuete kontrollis), läheb arvesse suurim valdkonna rikkumine. Erinevate valdkondade nõuete rikkumised liidetakse, kui maksimaalne vähendamine esimesel rikkumise aastal on siiski 5% toetussummast.

Kui nõuetele mittevastavus on olnud taotleja poolt tahtlik, on vähendamise ulatuseks üldreeglina 20%. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrolliaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada vähendada seda protsenti, kuid mitte alla 15%, või vajaduse korral suurendada seda 100%-ni toetuse kogusummast.

Kui taotleja on kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul vähemalt kahel kalendriaastal rikkunud sama nõuet või standardit, siis korrutatakse esimese korduvuse puhul kindlaksmääratud vähendusprotsent kolmega. Edasiste korduvate rikkumiste puhul korrutatakse eelmise korduva rikkumise vähendusprotsenti kolmega. Kui korduvuse arvutamisel on jõutud 15%-ni, teavitab PRIA taotlejat, et sama nõude rikkumise veelkordsel kindlakstegemisel käsitletakse seda tahtliku nõude rikkumisena ning toetust vähendatakse tahtliku rikkumise vähendamise määraga.

8.5. Toetuse vähendamine toetuse saamisest teavitamise nõude rikkumise tõttu

Toetuse saamisest teavitamise nõude rikkumisel vähendatakse toetust vastavalt [PRIA kodulehel](#) olevale hindamismaatriksile.

9. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE

PRIA peadirektor otsustab OTL toetuste taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise hiljemalt 10. veebruariks 2019. a

Määratud toetuse kohta leiate teabe e-PRIA portaalist. Määratud toetussummad avalikustatakse ka PRIA kodulehel <http://www.pria.ee> 10 tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest. Toetuse vähendamise või taotluse rahuldamata jätmise otsusest teavitab PRIA teid kirjalikult, saates käskkirja väljavõtte üldjuhul 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist. Kui olete pindalatoetuste taotlusel märkinud, et soovite saada otsuse elektrooniliselt, siis paberil saatmist ei toimu. Otsusega saate tutvuda vana e-PRIA portaalis valdkonna „Dokumendid“ alt vahelehel „Saabunud“. Teavitust ei saadeta taotlejale, kelle toetust ei vähendata.

Taotluse rahuldamata jätmise alused on kajastatud EL ÜPP rakendamise seaduse ([ELÜPS](#)) § 79. Taotlus jäetakse rahuldamata, kui:

- taotleja ei võimalda läbi viia kohapealset kontrolli;
- taotleja ei vasta vähemalt ühel kohustuseaastal konkreetse toetuse toetusõiguslikkuse nõuetele. Juhul kui toetusõiguslikkuse nõude rikkumine tuvastatakse kohustuseperioodi esimesest aastast hilisemal aastal, nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi;
- taotleja rikub konkreetse toetuse baas- või toetatavaid nõudeid ulatuses, mis üksi või koosmõjus vähendavad toetuse summa nullini;
- [HPK](#) nõuete rikkumise äärmusliku ulatuse, raskusastme või kestvuse korral või kui esineb korduvaid ränki nõuete rikkumisi, jäetakse taotlus lisaks taotlusaastale ka järgmisel aastal rahuldamata toetuse osas, millele nõuetele vastavuse nõuded kehtivad.

OTL toetuse osas jäetakse taotlus rahuldamata loomade osas, kes ei vasta toetuse saamise nõuetele nagu tõug, vanus, pidamise viis jne; täidetud ei ole identifitseerimise nõuded; loom (veis, vasikas, piimatõugu vasikas, hobune) on karjast välja viidud enne pidamisperioodi lõppu.

10. TOETUSE MAKSMINE

OTL toetus makstakse välja hiljemalt 30. juuniks 2019. a.

NB! Arveldusarve numbri või konto omaniku nime muutumisest palume taotlejal kohe PRIAt teavitada. Vastasel juhul ei ole võimalik toetussummat üle kanda. Andmeid on võimalik muuta uue e-PRIA iseteeninduskeskkonna <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuses „Kliendi andmed“.

Vana e-PRIA teenuses „Maksed ja võlgnevused“ on igal taotlejal võimalik vaadata oma kõige täpsemat ja uuemat finantsuhete seisut PRIAga. Näha saab kliendile tehtud/tehtavaid makseid ja kõiki võlgnevusi. Maksete leheküljel on vaadatud kliendi makseid viimase aasta jooksul. Samuti on vaadatud ka need makseid, mis tehakse tulevikus (maks kuupäev on kas täidetud tuleviku kuupäevaga või on täitmata). Sel kuupäeval, kui PRIA finantsosakond on omalt poolt tellinud riigikassast raha kliendile väljamakseks (reeglina 2-7 päeva jooksul), saab väljamakse kuupäev kliendile e-PRIAs nähtavaks. Kui kuupäev on e-PRIAs nähtav, siis sel päeval ka toetusraha kliendi arvele laekub.

Põllumajandustoetuste maksustamisest saab infot Eesti Maksu- ja Tolliametilt.

11. OTSUSE VAIDLUSTAMINE

Kui te ei ole PRIA otsusega nõus, on teil võimalus esitada [haldusmenetluse seaduse](#) nõuetele vastav vaie PRIA peadirektorile, põhjendades omapoolset seisukohta. Vaie tuleb edastada 30 kalendripäeva jooksul pärast haldusakti kättesaamist aadressil Tähe 4, Tartu 51010. Vaide põhjal vaadatakse taotlus uuesti üle ja tehtud otsusest teavitatakse teid kirjalikult.

Tulenevalt [haldusmenetluse seaduse](#) § 76 lõikes 2 sätestatu kohaselt märgitakse vaides:

- 1) haldusorgani nimetus, kellele vaie on esitatud;
- 2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
- 3) vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu;
- 4) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
- 5) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
- 6) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- 7) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

Vaidele kirjutab alla selle esitaja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab volikirja või muu volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole varem esitatud.

12. TOETUSE TAGASINÕUDMINE

Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid, eelmiste aastate toetus on välja makstud alusetult või kui taotleja loobub 5-aastasest kohustusest enne kohustuseperioodi lõppu, peab ta saadud toetuse summa tagasi maksuma. Kui toetuse saajalt nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi, siis võetud 5-aastane kohustus lõpeb.

Kohustus(t)e lõpetamisest seoses põllumajandusliku tegevuse lõpetamisega tuleb PRIAt teavitada vabas vormis avaldusega taotluste vastuvõtmise perioodil 2.–21. maini 2018.

[ELÜPS](#) § 111 lg 5 alusel jäetakse toetus taotlejalt tagasi nõudmata, kui tagasinõutav summa ei ületa 100 eurot.

Tulenevalt kehtivatest põllumassiivi identifitseerimissüsteemi ajakohastamise nõuetest (kord 2 aasta jooksul tehakse uued ortofotod) ja kohapealse kontrolli valimi suurusest (5% taotlejatest), on kehtestatud alusetult väljamakstud toetussummade tagasinõudmiseks kuni 10-aastane tähtaeg. Tagasimakse kohustust ei kohaldata, kui ajavahemik toetuse maksmise kuupäevast kuni kuupäevani, mil pädev asutus toetuse saajat esimest korda makse alusetusest teavitab, on pikem kui kümme aastat.

13. TOETUSE ANDMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE

Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust toetuse andmisest ja kasutamisest, et asjakohane toetatav objekt või tegevus on viidud ellu või viiakse ellu Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist. Juhul kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht, tuleb sellel avaldada MAK logo ja Euroopa Liidu embleem ning esitada objekti või tegevuse lühikirjeldus. Toetuse teavitamisega seonduv on reguleeritud [maaeluministri 22.12.2015 määrusega nr 26](#). Täiendav info on PRIA kodulehel http://www.pria.ee/et/oluline-info/vaade/tahistamine/mak_uus/

14. OTL TOETUSE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID

Kõigi õigusaktide puhul palume arvestada, et lisaks õigusakti nimetuses olevale esialgsele kuupäevale võib neis olla hilisemaid muudatusi. Õigusakte elektroonilisest Riigi Teatajast lugedes palume valida hetkel kehtiv versioon.

14.1. Eesti õigusaktid

- [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus \(ELÜPS\)](#)
- Maaeluministri 12. veebruari 2018. a määrus nr 8 „[2018. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused](#)“
- Maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 55 „[Ohustatud tõugu looma pidamise toetus](#)”
- Maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrus nr 32 „[Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus](#)“
- Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrus nr 4 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded](#)”
- Maaeluministri 22. detsembri 2015. a määrus nr 26 „[Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#)“
- [Haldusmenetluse seadus](#)
- [Loomakaitseseadus](#)
- [Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadus](#)
- [Loomatauditõrje seadus](#)
- Põllumajandusministri 21.12.2009 määrus nr 128 „[Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord](#)“
- Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2014. a määrus nr 103 „[Põllumajandusloomade register](#)“
- [Põllumajandusloomade aretuse seadus](#)

14.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused

- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1305/2013](#), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548);
- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1306/2013](#) ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/200, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607);
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 809/2014](#), 17. juuli 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega;
- [Komisjoni delegeeritud määrus \(EL\) nr 640/2014](#), 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas;

- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 808/2014](#), milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68);

14.3. Muud dokumendid

- European Commission guidance document ([DSCG-2014-32 FINAL- Rev3 FINAL](#)) ON-THE-SPOT CHECKS ACCORDING TO ART. 24, 25, 26, 27, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 OF REGULATION (EU) NO 809/2014 AS AMENDED BY REGULATION (EU) 2015/2333 CLAIM YEAR 2017, GUIDANCE FOR ON-THE-SPOT CHECKS (OTSC) AND AREA MEASUREMENT1;

Eesti õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja kodulehel www.riigiteataja.ee. Euroopa Liidu õigusaktidega kodulehel <http://eur-lex.europa.eu>. Eesti maaelu arengukavaga 2014–2020 saab tutvuda Maaeluministeeriumi kodulehel www.agri.ee. Muude toetuse menetlemisel aluseks olevate dokumentidega PRIA kodulehel www.pria.ee.

Käesolev juhend on koostatud abistavaks materjaliks toetuste taotlemisel. Juriidiliseks aluseks toetuste taotlemisel ja kasutamisel on õigusaktid.